

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 29-35-69, 628-37-04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

BS/276/29/92

PREFERENCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE POLAKÓW

Komunikat z badań

UWAGA: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

Warszawa, maj 1992 r.

UWAGA: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

Odnotowywane w sondażach CBOS pogarszanie się nastrojów społecznych, w tym poczucie spadku poziomu życia¹, może powodować wycofywanie poparcia dla kierunku przemian społeczno-gospodarczych kraju. Aby sprawdzić, czy procesy takie istotnie zachodzą, tj. uzyskać dane porównywalne retrospektywnie, w marcowym² sondażu CBOS zastosowano niektóre wskaźniki z długoletnich badań IFiS PAN³, odnoszące się do akceptacji ładu nieegalitarno-rynkowego bądź skłonności do rozwiązań egalitarno-etatystycznych.

Porównanie wyników naszego sondażu z uzyskiwanymi wcześniej przez PAN dowodzi, że polskie społeczeństwo masowo i konsekwentnie popiera rynkowy charakter przekształceń gospodarki, tj. wprowadzanie do niej **zasady wolnego rynku i konkurencji**. W każdym z badań za zasadą tą opowiada się około ośmiu dziesiątych respondentów (78-83%), aprobatą "netto" zaś (różnica odsetków poparcia i odrzucenia) oscyluje wokół 75 punktów procentowych. Żaden inny wskaźnik - dotyczy to również konkurencyjnego ładu egalitarno-etatystycznego - nie uzyskał w omawianych badaniach równie wysokiej bezwzględnej aprobaty. Jest to zarazem jedyna zasada wolnej gospodarki - spośród trzech testowanych - powszechnie aprobowana.

---

¹ Por. "Nastroje społeczne w styczniu '92". Komunikat z badań, Warszawa, styczeń 1992 r., CBOS.

² "Aktualne problemy i wydarzenia" (24) - badanie zrealizowane w dniach 5-10 marca 1992 r. na 1172-osobowej próbie losowej dorosłych mieszkańców kraju.

³ "Polacy '90. Konflikty i zmiana" (Raport z badań empirycznych), praca zbiorowa, Warszawa 1991, IFiS PAN, ISP PAN, s. 188.

Z dwu pozostałych zasad **prywatyzację** (a ściślej cytując nasz sondaż⁴ - jej przyspieszenie) popiera niewiele więcej niż połowa respondentów (53%), a jej aprobata "netto" wynosi już tylko 27 punktów procentowych. Natomiast zasada trzecia - **wolny rynek pracy** - jest niemal powszechnie odrzucana. Dezaprobata "netto" bezrobocia sięga 60 punktów procentowych, a jego utrzymanie dopuszcza tylko 16% respondentów, w tym zaledwie 4% bez żadnych wahań (tab. 1).

Tabela 1. Akceptacja ładu nieegalitarno-rynkowego

Treść zasady	Rok*	Odpowiedzi w %					Aprobata "netto"
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
Wprowadzenie do gospodarki praw rynku i konkurencji	'88	46,5	33,8	3,9	2,0	13,2	74
	'90	45,4	37,8	3,5	1,6	11,4	78
	'92	36,3	42,1	4,9	1,0	15,4	72
Dopuszczenie/ Utrzymanie bezrobocia	'88	11,5	19,3	22,6	31,3	14,6	-23
	'90	5,1	18,4	29,9	34,4	11,6	-40
	'92	3,8	12,6	29,5	46,8	7,2	-60
Przyspieszenie prywatyzacji	'92	21,2	31,9	20,2	6,0	20,6	27

* Dane z lat 1988, 1990 za: "Polacy '90 ...", op.cit., s. 63-64.

Odpowiednio do tego spośród elementów ładu egalitarno-etatystycznego największym poparciem (77% głosów, 62 punkty aprobaty "netto") cieszy się zasada pełnego zatrudnienia. Z porównywalną powszechnością (74% głosów, 58 punktów aprobaty "netto") opowiadają się respondenci z marca bieżącego roku za wprowadzeniem kontroli państwa nad cenami, a zdecydowana większość (62%) jest również za demokracją w zarządzaniu przedsiębiorstwami,

⁴ W tym brzmieniu wskaźnik nie stosowany w badaniach PAN.

tj. samorządnością załóg (tab. 2). Stosunkowo największe zróżnicowanie opinii badanych wywołuje kwestia ograniczenia wysokości zarobków, aczkolwiek i tu duża grupa opowiada się za egalitaryzmem (24 punkty aprobaty "netto").

Tabela 2. Akceptacja ładu egalitarno-etatystycznego

Treść zasady	Rok*	Odpowiedzi w %					Aprobata "netto"
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
Ograniczenie zarobków dla najwyższej zarabiających	'88	27,5	29,0	20,1	13,0	9,9	24
	'90	27,2	27,6	22,2	12,0	10,7	21
	'92	29,2	28,5	21,9	12,0	8,4	24
Realizacja polityki pełnego zatrudnienia	'88	25,3	34,5	16,0	6,8	16,7	37
	'90	34,1	32,8	15,0	4,7	12,7	47
	'92	45,9	30,7	11,6	3,4	8,4	62
Wprowadzenie kontroli państwa nad cenami	'90	32,8	33,1	14,6	7,4	11,7	44
	'92	39,6	34,4	13,3	2,7	10,0	58
Samorządność załóg w zarządzaniu przedsiębiorstwami	'90	24,4	37,4	7,5	3,2	26,4	50
	'92	27,6	35,4	7,8	4,3	24,9	51

*Dane z lat 1988, 1990 za: "Polacy '90 ...", op.cit., s. 63-64.

Szczególnego podkreślenia wymaga sprawa **bezrobocia**. Badania wykazują, że nigdy nie spotykało się ono z powszechnym czy bodaj przeważającym przyzwoleniem społecznym. Zamysł wolnego rynku pracy z relatywnie najszerszym poparciem - około jednej trzeciej badanych (31-34%) - cieszył się w latach 1980-88⁵, kiedy pojęcie o tym, co oznacza bezrobocie, mogli mieć tylko ludzie najstarsi, pamiętający lata przedwojenne. Gdy stało się ono faktem i zaczęło dotyczyć

⁵ "Polacy '90 ...", op.cit., s. 63, Tab. 2.

coraz większej liczby osób, poparcie spadło do jednej czwartej głosów w roku 1990 i poniżej jednej piątej obecnie. Dezaprobata "netto" idei wolnego rynku pracy, wynosząca w badaniach z lat osiemdziesiątych 24 punkty procentowe, z chwilą urzeczywistnienia się bezrobocia wzrosła skokowo do 40, a dziś już do 66 punktów.

Z badań IFiS PAN przeprowadzonych w latach 1980-90 wynika, że po początkowo silnej i wzrastającej akceptacji zasad ładu nieegalitarno-rynkowego, w połowie lat osiemdziesiątych nastąpiło zahamowanie tego trendu, a następnie narastanie pewnych tendencji egalitarno-etatystycznych⁶. Wyniki naszego sondażu dowodziłyby, że w ciągu kolejnych dwu lat zjawisko to utrzymało się, a nawet nasiliło, z jednocześnie niezmiennym poparciem dla zasady wolnego rynku i konkurencji. Można domniemywać, że respondenci myślą tu raczej o sklepowych półkach niż o modelu ustrojowym państwa.

Dzisiejszy stan opinii społecznej wydaje się najbardziej zbliżony do sytuacji z roku 1980, kiedy to respondenci myśleli w kategoriach "dobrego systemu"⁷, abstrahując od tego, z jakich modeli ustrojowych pochodzą aprobowane przez nich zasady i czy są one możliwe do pogodzenia (w ogóle lub też w obecnym stanie kraju).

Przy tak masowym współcześnie poparciu wolnego rynku i konkurencji, a zarazem państwowej regulacji cen i pełnego zatrudnienia dają się wyróżnić tylko niewielkie zbiorowości respondentów o w miarę spójnych wizjach preferowanego ładu społeczno-gospodarczego Polski. Za zasadami ładu nieegalitarno-

---

⁶ Ibidem, s. 64-65.

⁷ L.Kolarska-Bobińska, "Poczucie niesprawiedliwości, konfliktu i preferowany ład w gospodarce", w: "Polacy '88. Dynamika konfliktu a szanse reform", praca zbiorowa, Warszawa 1989, s. 113.

-rynkowego opowiadali się w naszym sondażu z reguły częściej niż przeciętnie prywatni przedsiębiorcy, inteligencja i wyższe kadry kierownicze, mieszkańcy największych miast, osoby z wyższym wykształceniem, młodzież⁸. Natomiast zasady egalitarno-etatystyczne popierali zwłaszcza respondenci z najmniejszych miast, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, robotnicy niewykwalifikowani i pracownicy fizyczno-umysłowi. W kwestii szczegółowej - wprowadzenia kontroli państwa nad cenami - do zbiorowości tych gremialnie dołączali rolnicy, a ideę pełnego zatrudnienia niemal powszechnie popierali bezrobotni⁹.

W marcowym sondażu CBOS respondenci odpowiadali również na pytanie, czy polityka obecnego rządu stwarza **szanse wyjścia z kryzysu gospodarczego**. Wśród ogółu badanych nad ocenami pozytywnymi (30%) zdecydowanie przeważały krytyczne (50%). Taka proporcja ocen skuteczności poczynań obecnego rządu występuje niezależnie od preferencji ustrojowych respondentów. W odpowiedziach zarówno zwolenników, jak i przeciwników wolnego rynku, popierających bezrobocie czy też opowiadających się przeciw niemu, zawsze przeważała opinia, że obecne poczynania rządu nie stwarzają szans wyjścia Polski z kryzysu.

Narastanie skutków recesji powoduje - jak wykazaliśmy - nasilanie się w społeczeństwie nastrojów egalitarnych oraz myślenia w kategoriach "dobrego systemu", godzącego zalety gospodarki wolnorynkowej z interwencyjnymi funkcjami państwa. Zarazem jednak

---

⁸ Szczegółowe zróżnicowanie opinii badanych w zależności od cech socjodemograficznych przedstawiono w tabelach aneksu.

⁹ Szerzej patrz: "Opinia publiczna o rządzie Jana Olszewskiego po trzech miesiącach jego funkcjonowania". Komunikat z badań, Warszawa, marzec 1992 r., CBOs.

zmieniająca się stopniowo rzeczywistość wywołuje - być może nawet nie dostrzeganą w skali jednostkowej - adaptację społeczną do nowych zasad gospodarowania. Dowodzi tego wzrastające przyzwolenie społeczne na indywidualną partycypację w ponoszeniu kosztów funkcjonowania różnych instytucji użyteczności publicznej (tab. 3).

Tabela 3. Preferencje sposobu finansowania niektórych instytucji użyteczności publicznej
w procentach

Rodzaj instytucji	Termin badania	Sposób finansowania			
		Państwo	Państwo i ludność	Ludność	Trudno powiedzieć
Szkoły podstawowe	X '91	82	17	0	1
	III '92	85	13	0	2
Szkoły średnie i zawodowe	X '91	61	37	0	2
	III '92	56	41	1	2
Szkoły wyższe	X '91	38	50	9	2
	III '92	28	57	11	4
Służba zdrowia: szpitale	X '91	74	25	1	0
	III '92	58	39	1	2
Służba zdrowia: przychodnie	X '91	72	26	1	0
	III '92	58	39	1	2
Żłobki	X '91	42	50	5	2
	III '92	32	55	9	4
Przedszkola	X '91	39	53	6	2
	III '92	29	59	9	3
Domy pomocy społecznej	X '91	67	28	3	2
	III '92	52	41	4	3
Biblioteki	X '91	55	35	8	2
	III '92	45	39	9	7
Teatry	X '91	37	43	15	5
	III '92	28	42	22	8

Już jesienią ubiegłego¹⁰ roku co najmniej połowa (50-53%) naszych respondentów wyrażała opinię, że takie instytucje, jak: żłobki, przedszkola i wyższe uczelnie, powinny być finansowane z dwu źródeł - budżetu państwa i opłat ludności. Dalsze 5-10% badanych stwierdzało nawet, że powinny one być utrzymywane wyłącznie ze środków prywatnych. Na państwo jako jedyne sponsora wskazywało około 40% respondentów. Jeszcze znaczniejsze przyzwolenie na prywatyzację dotyczyło teatrów (tab. 3).

Zdecydowanie odmienne były opinie o finansowaniu szpitali i przychodni lekarskich, domów opieki społecznej oraz szkolnictwa niższych szczebli. W odpowiedziach respondentów dominował pogląd (61-72% głosów, a w odniesieniu do szkół podstawowych nawet 82%), że instytucje te powinny być utrzymywane wyłącznie z budżetu państwa¹¹.

Po upływie zaledwie pięciu miesięcy w odniesieniu do wszystkich rozpatrywanych instytucji, z wyjątkiem szkół podstawowych, odnotowujemy znaczne zmniejszenie się (z reguły o 10-15 punktów procentowych) zbiorowości osób stawiających wyłącznie na opiekuńcze funkcje państwa, a znaczny wzrost przyzwolenia na ich dofinansowywanie z prywatnych środków pieniężnych ludności (tab. 3).

Tylko kształcenie stopnia podstawowego jest dziś niemal powszechnie (85% głosów) uważane za obowiązek finansowy państwa.

---

¹⁰ Sondaż "Aktualne problemy i wydarzenia" (21) zrealizowany w dniach 10-13 października 1991 r. na 1500-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

¹¹ Szerzej patrz: "Opinia publiczna o materialnych warunkach życia i regulacjach finansowych w sferze budżetowej". Komunikat z badań, Warszawa, listopad 1991 r., CBOS.

W odniesieniu do szkół średnich i zawodowych, szpitali, przychodni i domów opieki społecznej oczekiwania takie formułuje już tylko nieco ponad połowa respondentów (52-58%, poprzednio około 70%), a w stosunku do pozostałych rozpatrywanych instytucji jednoznaczną przewagę (55-59%) uzyskały opinie dopuszczające ich współfinansowanie z prywatnych środków ludności. W odniesieniu do żłobków, przedszkoli i teatrów wzrosły też istotnie odsetki respondentów dopuszczających ich całkowitą prywatyzację (przy teatrach jest to już 22% głosów).

Można zatem stwierdzić, że społeczeństwo nasze powoli przyzwyczaja się do partycypacji finansowej w utrzymywaniu różnych instytucji użyteczności publicznej.

ANEKS

Tabela 1. Poparcie zasady wprowadzania do gospodarki praw rynku i konkurencji
(%)

	Tak	Nie	Brak zdania	LICZBA OSÓB
Ogółem	79	6	15	1170
Płeć				
Mężczyźni	84	5	12	536
Kobiety	74	7	19	633
Wiek				
do 24 lat	83	5	11	96
25-34	82	7	11	209
35-44	86	6	8	301
45-54	80	7	13	163
55-64	75	7	18	177
65 lat i więcej	65	4	31	223
Miejsce zamieszkania				
Wieś	70	7	23	497
Miasto do 20 tys.	80	7	13	120
od 21 do 100 tys.	84	7	9	223
od 101 do 500 tys.	85	3	12	205
501 tys. i więcej mieszk.	93	3	4	125
Region				
Północny	86	3	10	147
Zachodni	73	8	19	124
Środkowozachodni	83	8	9	187
Środkowy	84	6	10	191
Wschodni	71	8	21	145
Południowo-wschodni	78	5	17	196
Południowo-zachodni	72	4	24	179
Wykształcenie				
Podstawowe	67	7	26	476
Zasadnicze zawodowe	82	7	11	309
Średnie	89	4	7	313
Wyższe	96	3	1	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	94	0	6	81
Poz. pracownicy umysłowi	84	5	12	85
Pracownicy fiz.- umysł.	86	3	10	58
Robotnicy wykwalifikowani	83	9	8	139
Robotnicy niewykwalifik.	86	7	7	72
Rolnicy	76	8	16	88
Prywatni przedsiębiorcy	97	3	0	33
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	70	4	25	384
Uczniowie i studenci	90	7	3	30
Bezrobotni	74	9	17	77
Gospodynie domowe i inni	75	8	17	107
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	74	9	17	180
401-600	76	6	18	245
601-800	73	8	18	277
801-1000	85	3	11	205
1001-1500	84	3	12	154
Powyżej 1500 tys. zł	88	4	8	85
Ocena war. materialnych				
Złe	76	8	16	596
Średnie	79	5	16	441
Dobre	88	3	9	132
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	69	6	26	121
Raz w tygodniu	79	7	14	692
Kilka razy w roku	83	4	13	257
W ogóle nie uczestniczy	78	4	18	100
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	84	4	11	186
Zły kierunek	79	7	14	752
Trudno powiedzieć	74	3	23	232

Tabela 2. Poparcie zasady przyspieszania prywatyzacji

(%)

	Tak	Nie	Brak zdania	LICZBA OSOB
Ogółem	53	26	21	1172
Płeć				
Mężczyźni	59	26	15	536
Kobiety	48	26	26	635
Wiek				
do 24 lat	64	23	14	96
25-34	59	24	17	209
35-44	57	28	15	301
45-54	51	36	13	163
55-64	46	29	25	178
65 lat i więcej	46	18	37	224
Miejsce zamieszkania				
Wieś	50	24	26	499
Miasto do 20 tys.	49	30	21	120
od 21 do 100 tys.	55	30	16	223
od 101 do 500 tys.	52	28	20	205
501 tys. i więcej mieszk.	69	22	9	125
Region				
Północny	65	18	18	147
Zachodni	48	33	19	124
Środkowozachodni	55	33	12	187
Środkowy	62	21	17	191
Wschodni	44	32	24	146
Południowo-wschodni	47	29	23	197
Południowo-zachodni	50	18	31	179
Wykształcenie				
Podstawowe	45	24	31	478
Zasadnicze zawodowe	56	28	16	309
Średnie	59	28	13	313
Wyższe	68	24	8	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	67	23	10	81
Poz. pracownicy umysłowi	41	41	18	85
Pracownicy fiz.- umysł.	64	31	5	58
Robotnicy wykwalifikowani	58	27	14	139
Robotnicy niewykwalifik.	60	32	8	72
Rolnicy	57	25	18	89
Prywatni przedsiębiorcy	70	27	3	33
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	45	23	32	385
Uczniowie i studenci	73	20	7	30
Bezrobotni	51	30	19	77
Gospodynie domowe i inni	50	21	28	107
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	56	22	22	182
401-600	52	26	22	245
601-800	47	32	21	277
801-1000	59	23	18	205
1001-1500	52	29	19	154
Powyżej 1500 tys. zł	62	22	15	85
Ocena war. materialnych				
Złe	51	28	21	597
Średnie	53	26	21	442
Dobre	62	19	19	132
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	43	25	32	121
Raz w tygodniu	55	25	20	694
Kilka razy w roku	53	30	18	257
W ogóle nie uczestniczy	50	29	21	100
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	70	16	14	186
Zły kierunek	49	31	20	754
Trudno powiedzieć	52	19	29	232

Tabela 3. Poparcie zasady utrzymywania bezrobocia

(%)

	Tak	Nie	Brak zdania	LICZBA OSÓB
Ogółem	16	76	7	1171
Płeć				
Mężczyźni	20	73	7	535
Kobiety	14	79	7	635
Wiek				
do 24 lat	14	80	6	96
25-34	16	77	7	209
35-44	20	77	3	301
45-54	22	74	4	162
55-64	20	73	7	178
65 lat i więcej	7	77	16	224
Miejsce zamieszkania				
Wieś	12	78	10	499
Miasto do 20 tys.	17	78	6	120
od 21 do 100 tys.	18	77	5	222
od 101 do 500 tys.	16	79	5	205
501 tys. i więcej mieszk.	33	63	4	125
Region				
Północny	25	68	8	146
Zachodni	8	81	11	124
Środkowozachodni	18	81	1	187
Środkowy	20	70	9	191
Wschodni	12	82	7	146
Południowo-wschodni	15	77	8	197
Południowo-zachodni	15	77	8	179
Wykształcenie				
Podstawowe	9	80	10	477
Zasadnicze zawodowe	14	81	5	309
Średnie	21	74	4	313
Wyższe	51	42	7	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	41	52	7	81
Poz. pracownicy umysłowi	22	75	2	85
Pracownicy fiz.- umysł.	12	84	3	58
Robotnicy wykwalifikowani	14	80	6	139
Robotnicy nlewykwalifik.	10	90	0	71
Rolnicy	20	75	4	89
Prywatni przedsiębiorcy	33	64	3	33
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Rencisci i emeryci	12	76	12	385
Uczniowie i studenci	10	80	10	30
Bezrobotni	16	78	6	77
Gospodynie domowe i inni	13	79	7	107
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	12	82	7	182
401-600	12	82	6	244
601-800	13	78	9	277
801-1000	19	74	7	205
1001-1500	24	69	6	154
Powyżej 1500 tys. zł	33	61	6	85
Ocena war. materialnych				
Złe	13	80	7	596
Średnie	18	75	7	442
Dobre	28	65	7	132
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	12	78	10	121
Raz w tygodniu	17	77	6	693
Kilka razy w roku	16	77	7	257
W ogóle nie uczestniczy	18	70	12	100
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	24	71	5	186
Zły kierunek	15	80	6	753
Trudno powiedzieć	16	70	14	232

Tabela 4. Poparcie zasady realizacji polityki pełnego zatrudnienia (%)

	Tak	Nie	Brak zdania	LICZBA OSOB
Ogółem	77	15	8	1172
Płeć				
Mężczyźni	76	17	7	536
Kobiety	77	13	10	635
Wiek				
do 24 lat	76	17	7	96
25-34	79	18	3	209
35-44	75	20	4	301
45-54	79	13	8	163
55-64	78	11	11	178
65 lat i więcej	73	9	17	224
Miejsce zamieszkania				
Wieś	78	10	12	499
Miasto do 20 tys.	78	14	8	120
od 21 do 100 tys.	76	18	6	223
od 101 do 500 tys.	79	17	4	205
501 tys. i więcej mieszk.	67	28	5	125
Region				
Północny	76	18	6	147
Zachodni	82	10	8	124
Środkowozachodni	81	17	2	187
Środkowy	72	20	8	191
Wschodni	80	8	12	146
Południowo-wschodni	73	18	10	197
Południowo-zachodni	75	12	13	179
Wykształcenie				
Podstawowe	77	8	15	478
Zasadnicze zawodowe	84	11	5	309
Średnie	75	22	4	313
Wyższe	47	51	1	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	59	41	0	81
Poz. pracownicy umysłowi	74	24	2	85
Pracownicy fiz.- umysł.	84	14	2	58
Robotnicy wykwalifikowani	83	14	4	139
Robotnicy niewykwalifik.	90	6	4	72
Rolnicy	79	12	9	89
Prywatni przedsiębiorcy	61	39	0	33
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	74	10	16	385
Uczniowie i studenci	67	23	10	30
Bezrobotni	82	10	8	77
Gospodynie domowe i inni	79	15	7	107
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	80	10	9	182
401-600	84	8	8	245
601-800	75	14	10	277
801-1000	74	18	8	205
1001-1500	75	19	5	154
Powyżej 1500 tys. zł	60	32	8	85
Ocena war. materialnych				
Złe	78	13	9	597
Średnie	77	14	9	442
Dobre	69	28	3	132
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	68	13	19	121
Raz w tygodniu	78	15	7	694
Kilka razy w roku	79	16	5	257
W ogóle nie uczestniczy	71	19	10	100
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	69	26	5	186
Zły kierunek	80	13	7	754
Trudno powiedzieć	70	14	16	232

Tabela 5. Poparcie zasady wprowadzenia kontroli państwa nad cenami (%)

	Tak	Nie	Brak zdania	LICZBA OSÓB
Ogółem	74	16	10	1172
Płeć				
Mężczyźni	72	18	10	536
Kobiety	76	14	10	635
Wiek				
do 24 lat	72	21	7	96
25-34	71	19	10	209
35-44	74	21	6	301
45-54	75	17	8	163
55-64	80	11	9	178
65 lat i więcej	72	8	20	224
Miejsce zamieszkania				
Wieś	77	9	14	499
Miasto do 20 tys.	85	13	3	120
od 21 do 100 tys.	71	20	9	223
od 101 do 500 tys.	71	20	8	205
501 tys. i więcej mieszk.	62	32	6	125
Region				
Północny	77	19	4	147
Zachodni	77	14	9	124
Środkowo-zachodni	86	12	2	187
Środkowy	65	24	12	191
Wschodni	68	14	18	146
Południowo-wschodni	79	11	11	197
Południowo-zachodni	66	19	15	179
Wykształcenie				
Podstawowe	77	8	14	478
Zasadnicze zawodowe	78	15	7	309
Średnie	71	23	7	313
Wyższe	49	44	7	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	48	42	10	81
Poz. pracownicy umysłowi	68	26	6	85
Pracownicy fiz.- umysł.	84	10	5	58
Robotnicy wykwalifikowani	78	16	6	139
Robotnicy niewykwalifik.	82	18	0	72
Rolnicy	84	7	9	89
Prywatni przedsiębiorcy	58	42	0	33
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	76	9	15	385
Uczniowie i studenci	53	27	20	30
Bezrobotni	73	17	10	77
Gospodynie domowe i inni	75	15	10	107
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	79	13	8	182
401-600	80	10	10	245
601-800	77	11	12	277
801-1000	69	21	10	205
1001-1500	67	24	9	154
Powyżej 1500 tys. zł	64	29	7	85
Ocena war. materialnych				
Złe	75	14	11	597
Średnie	74	16	10	442
Dobre	69	27	5	132
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	67	14	19	121
Raz w tygodniu	77	15	9	694
Kilka razy w roku	74	17	9	257
W ogóle nie uczestniczy	63	26	11	100
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	71	20	9	186
Zły kierunek	77	15	8	754
Trudno powiedzieć	67	16	17	232

Tabela 6. Poparcie zasady samorządności załóg w zarządzaniu przedsiębiorstwem (%)

	Tak	Nie	Brak zdania	LICZBA OSÓB
Ogółem	63	12	25	1171
Płeć				
Mężczyźni	66	14	20	535
Kobiety	61	10	29	635
Wiek				
do 24 lat	64	15	22	96
25-34	69	9	22	209
35-44	69	16	15	301
45-54	69	17	15	163
55-64	59	14	28	177
65 lat i więcej	49	4	47	224
Miejsce zamieszkania				
Wieś	58	8	34	499
Miasto do 20 tys.	63	13	24	120
od 21 do 100 tys.	67	14	19	222
od 101 do 500 tys.	69	16	15	205
501 tys. i więcej mieszk.	68	17	15	125
Region				
Północny	61	18	20	147
Zachodni	68	10	23	124
Środkowozachodni	76	10	14	187
Środkowy	60	18	23	191
Wschodni	61	8	31	146
Południowo-wschodni	56	10	34	196
Południowo-zachodni	60	11	29	179
Wykształcenie				
Podstawowe	57	6	37	478
Zasadnicze zawodowe	70	12	18	308
Średnie	67	17	16	313
Wyższe	57	29	14	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	65	22	12	81
Poz. pracownicy umysłowi	61	22	16	85
Pracownicy fiz.- umysł.	81	5	14	58
Robotnicy wykwalifikowani	75	15	10	139
Robotnicy niewykwalifik.	82	10	8	72
Rolnicy	64	8	28	89
Prywatni przedsiębiorcy	70	21	9	33
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	55	7	38	384
Uczniowie i studenci	60	13	27	30
Bezrobotni	58	17	25	77
Gospodynie domowe i inni	58	11	31	107
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	56	12	32	182
401-600	64	7	28	245
601-800	66	9	25	277
801-1000	67	13	20	204
1001-1500	65	16	19	154
Powyżej 1500 tys. zł	60	24	16	85
Ocena war. materialnych				
Złe	62	13	25	596
Średnie	64	10	26	442
Dobre	61	17	22	132
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	50	10	40	120
Raz w tygodniu	64	12	24	694
Kilka razy w roku	71	12	18	257
W ogóle nie uczestniczy	52	19	29	100
Ocena kier.roz.w.syt.w kraju				
Dobry kierunek	60	18	22	186
Zły kierunek	65	12	23	754
Trudno powiedzieć	58	8	34	231

Tabela 7. Poparcie zasady ograniczania zarobków dla lepiej zarabiających
(%)

	Tak	Nie	Brak zdania	LICZBA OSÓB
Ogółem	58	34	8	1172
Płeć				
Mężczyźni	58	35	7	536
Kobiety	57	34	9	635
Wiek				
do 24 lat	59	35	5	96
25-34	48	44	8	209
35-44	56	38	7	301
45-54	61	33	7	163
55-64	69	26	6	178
65 lat i więcej	58	26	16	224
Miejsce zamieszkania				
Wieś	60	29	11	499
Miasto do 20 tys.	63	29	8	120
od 21 do 100 tys.	59	35	6	223
od 101 do 500 tys.	60	35	5	205
501 tys. i więcej mieszk.	38	56	6	125
Region				
Północny	64	33	3	147
Zachodni	59	33	8	124
Środkowozachodni	64	32	4	187
Środkowy	52	39	9	191
Wschodni	54	34	12	146
Południowo-wschodni	56	34	10	197
Południowo-zachodni	56	32	12	179
Wykształcenie				
Podstawowe	62	26	13	478
Zasadnicze zawodowe	63	30	6	309
Średnie	52	44	4	313
Wyższe	33	57	10	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	33	59	7	81
Poz. pracownicy umysłowi	49	46	5	85
Pracownicy fiz.- umysł.	66	33	2	58
Robotnicy wykwalifikowani	65	29	6	139
Robotnicy niewykwalifik.	67	29	4	72
Rolnicy	66	26	8	89
Prywatni przedsiębiorcy	21	79	0	33
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	62	26	12	385
Uczniowie i studenci	50	37	13	30
Bezrobotni	57	32	10	77
Gospodynie domowe i inni	55	37	7	107
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	58	32	9	182
401-600	65	26	9	245
601-800	60	31	9	277
801-1000	57	33	11	205
1001-1500	55	40	5	154
Powyżej 1500 tys. zł	36	61	2	85
Ocena war. materialnych				
Złe	62	28	9	597
Średnie	56	36	7	442
Dobre	40	53	7	132
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	56	28	16	121
Raz w tygodniu	62	32	7	694
Kilka razy w roku	52	40	8	257
W ogóle nie uczestniczy	47	41	12	100
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	53	41	6	186
Zły kierunek	60	33	7	754
Trudno powiedzieć	54	30	16	232